

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił I. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r. W uzasadnieniu decyzji organ powołał się na treść art. 6 ust. 1, art. 29 ust. 1 pkt 1 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego w razie choroby i macierzyństwa oraz wskazał, że wynagrodzenie ubezpieczonej w kwocie 4.210,18 zł brutto miesięcznie zostało ustalone w sposób rażąco wygórowany tylko po to, aby umożliwić osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. W konsekwencji organ uznał, że umowa o pracę zawarta pomiędzy I. W. a R. Ł. jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego i nie rodzi obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła I. W. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego za ww. okresy. Odwołująca podniosła, iż zarówno ona sama jak i płatnik składek działali zgodnie z prawem, a konsekwencją opłacania należnych składek na ubezpieczenie społeczne jest obecnie kwestionowane prawo do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Dodatkowo odwołująca powołała się na toczące się przed Sądem Okręgowym postępowanie w sprawie odwołania od decyzji wyłączającej ją z ubezpieczeń społecznych oraz zaznaczyła, iż zasady współzycia społecznego jako klauzula ogólna nie mogą stanowić jedynej podstawy rozstrzygnięcia organu rentowego. Odwołanie zostało zadekretowane pod sygn. akt IX U 383/14.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zobowiązał R. Ł. do zwrotu nienależnie wypłaconego I. W. zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 44.329,49 zł (należność główna 40.713,82 zł, odsetki 3.615,67 zł). W uzasadnieniu decyzji organ powołał się na treść art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a także treść art. 6 ust. 1, art. 29 ust. 1 pkt 1 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego w razie choroby i macierzyństwa oraz wskazał, że wynagrodzenie w kwocie 4.210,18 zł brutto miesięcznie zostało ustalone w sposób rażąco wygórowany tylko po to, aby umożliwić osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. Ponadto organ rentowy podnosił argumenty wskazane już powyżej w uzasadnieniu odmawiającym I. W. prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, a w konsekwencji uznał, że wypłacony I. W. zasiłek chorobowy i zasiłek macierzyński są świadczeniami nienależnymi i podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w łącznej kwocie 44.329,49 zł. Nadto organ wskazał, że pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo oraz wysokość świadczeń, zatem obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami obciąża płatnika składek.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła R. Ł. domagając się jej zmiany oraz podnosząc tożsame argumenty, jakie w swoim odwołaniu zawarła I. W.. Odwołanie zostało zadekretowane pod sygn. akt IX U 384/14.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2014 r. połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę IX U 383/14 i 384/14 i postanowiono prowadzić ją pod sygn. akt IX U 383/14.

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zmienił swoją decyzję z dnia 28 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że ustalił, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego I. W. za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r. stanowi kwota 494,51 zł (koperta k. 92). Powyższa decyzja jest prawomocna (k. 128).

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zmienił swoją decyzję z dnia 28 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że zobowiązał R. Ł. do zwrotu nienależnie wypłaconego I. W. zasiłku chorobowego i macierzyńskiego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 43.696,62 zł - należność główna – 35.172,88 zł, odsetki – 8.523,74 zł (koperta k. 92).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła R. Ł. domagając się jej zmiany oraz podnosząc, że ewentualne odsetki winny być zasądzone dopiero od daty prawomocnego przesądzenia o podleganiu przez I. W. ubezpieczeniom społecznym, tj. od daty 24.11.2015 r. Dodatkowo R. Ł. wniosła o potrącenie z kwoty naliczonej przez organ do zwrotu kwoty nadpłaconych składek na ubezpieczenie chorobowe. Odwołanie zostało zadekretowane pod sygn. akt IX U 659/16.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że zaskarżona decyzja ma charakter merytoryczny i ustala wyłącznie kwotę zwrotu przez płatnika nienależnie pobranych przez I. W. zasiłków, zaś zwrot nadpłaconych składek odbywa się w innym trybie i nie ma możliwości ich zaliczenia na poczet zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Kwestia ewentualnego zwrotu lub przeksięgowania nadpłaconej kwoty składek na poczet nienależnie wypłaconych zasiłków może być natomiast przedmiotem ewentualnych uzgodnień między stronami, ale dopiero po uprawomocnieniu się skarżonych decyzji. Organ zaznaczył nadto, że odsetki od nienależnie wypłaconych świadczeń są należne z mocy prawa i kwestia rozliczenia lub zwrotu nadpłaconych składek nie ma wpływu na konieczność zwrotu świadczeń wraz z odsetkami, a dodatkowo podkreślił, iż to płatnik składek swoim postępowaniem doprowadził do wzrostu kwoty odsetek.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2017 r. połączoną sprawę IX U 659/16 ze sprawą IX U 383/14 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i postanowiono prowadzić postępowanie pod sygn. akt IX U 383/14.

Od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 12 sierpnia 2017 r. odwołała się również I. W. domagając się zmiany decyzji oraz podnosząc tożsame argumenty jak R. Ł. w swoim odwołaniu. Odwołanie zostało zadekretowane pod sygn. akt IX U 660/16.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc tożsame argumenty jak w odpowiedzi na odwołanie R. Ł..

Postanowieniem z dnia 8 maja 2017 r. połączono sprawę IX U 660/16 ze sprawą IX U 383/14 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i postanowiono prowadzić postępowanie pod sygn. akt IX U 383/14.

Pełnomocnik odwołujących wskazał na rozprawie w dniu 14 czerwca 2017 r., że do dnia wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VI U 2069/13 odwołujące pozostawały w usprawiedliwionym przekonaniu o zasadności swojego stanowiska, co winno mieć wpływ na orzeczenie w zakresie odsetek, a w razie ewentualnego przegrania sprawy, na odstąpienie od obciążania kosztami zastępstwa procesowego.

Na rozprawie w dniu 6 września 2017 r. pełnomocnik odwołujących wskazał, iż w odwołaniach od decyzji z dnia 28 września 2014 r. omyłkowo powołano się, w tytule odwołania, na inną decyzję organu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił I. W. zasiłek chorobowy za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. w łącznej kwocie 5.449,50 zł.

Niesporne, a nadto dowód: karta zasiłkowa – k. 182 – 184;

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił I. W. zasiłek macierzyński za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r. w łącznej kwocie 35.264,32 zł.

Niesporne, a nadto dowód: karta zasiłkowa – k. 182 – 184;

W dniu 23 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję, w której stwierdził, że I. W. nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek R. Ł. od dnia 1 października 2012 r.

W dniu 10 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt VI U 2069/13 wydał wyrok (obecnie prawomocny), w którym zmienił zaskarżoną decyzję o tyle, że stwierdził, iż I. W. jako pracownik płatnika R. Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2012 r. z podstawą wymiaru składek w kwocie 450 zł netto. W pozostałym zakresie oddalił odwołanie oraz orzekł o kosztach procesu. W uzasadnieniu swego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał m.in., iż zeznania R. Ł. i I. W. okazały się niewiarygodne w zakresie, w jakim zaprzeczyły, iż celem zwiększenia wynagrodzenia nie było wyłudzenie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę, że ww. osoby w żaden sposób nie potrafiły uzasadnić dokonanych aneksem z dnia 31 października 2012 r. zmian w treści łączącego je stosunku pracy, w sytuacji, gdy od dawna wiedziały, że I. W. jest w ciąży i że będzie korzystała ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III AUa 142/15 wyrokiem z dnia 24 listopada 2015 r. oddalił apelację ubezpieczonych oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 23 września 2013 r. – k. 21 – 23 akt rentowych, odpis wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 października 2014 r. wraz z odpisem uzasadnienia – k. 54 – 62v, odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 listopada 2015 r. wraz z odpisem uzasadnienia – k. 63 – 72v;

Na skutek ww. wyroków decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 28 kwietnia 2014 r. nr sprawy (...) w ten sposób, że ustalił, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r. stanowi kwota 494,51 zł.

Od decyzji nie złożono odwołania.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 12 sierpnia 2016 r. – koperta k. 92, oświadczenie I. W. złożone na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2017 r. – k. 128;

W wykonaniu ww. wyroków decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 28 kwietnia 2014 r. nr sprawy (...) w ten sposób, iż zobowiązał R. Ł. do zwrotu nienależnie wypłaconego I. W. zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r. w łącznej kwocie 43.696,62 zł, na którą składa się należność główna w wysokości 35.172,88 zł oraz odsetki w wysokości 8.523,74 zł.

Od powyższej decyzji odwołały się R. Ł. i I. W..

Niesporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 12 sierpnia 2016 r. – koperta k. 92

Przy podstawie wymiaru zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego określonej na kwotę 494,51 zł, kwota zasiłku do zwrotu wynosi 35.172,88 zł.

Niesporne, nadto dowód: wyliczenie ZUS – k. 181;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołania okazały się częściowo zasadne.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (zwanej dalej ustawą zasiłkową) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Jak stanowi natomiast art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej ustawą systemową) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1. świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania (art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy) oraz
2. świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy).

Art. 84 ust. 2 ustawy systemowej nie stosuje się, jeżeli przepisy szczególne określające zasady przyznawania i wypłacania świadczeń stanowią inaczej (art. 84 ust. 5 tej ustawy). Zgodnie zaś z treścią art. 84 ust. 6 ustawy systemowej jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

Kwestię zwrotu świadczeń z ubezpieczenia chorobowego normuje art. 66 ust. 2 powołanej wcześniej ustawy zasiłkowej. W myśl wymienionego przepisu, jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15 – 17 i art. 59 ust. 6 i 7 ustawy (wykonywania pracy zarobkowej, spowodowania niezdolności do pracy przez samego ubezpieczonego w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu albo nadużycia alkoholu, niestawienia się u lekarza orzecznika ZUS lub ustalenia przez tego lekarza wcześniejszej daty ustania niezdolności badanego do pracy) wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięte w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 66 ustawy zasiłkowej reguluje jedynie sposób dochodzenia wskazanych w nim świadczeń, zaś zawarte w nim sformułowanie „świadczenie pobrane nienależnie”, nakazuje odnieść się do definicji określonej w art. 84 ust. 2 ustawy systemowej. O nienależnie pobranych świadczeniach można więc mówić w dwóch sytuacjach: gdy zostały one wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania lub gdy zostały one przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Analogiczne stanowisko zostało zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. (I UK 194/11), gdzie wskazano, że art. 66 ust. 2 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie stanowi przepisu szczególnego w stosunku do art. 84 ust. 2 u.s.u.s. - w tym znaczeniu, że wyłącza stosowanie tego ostatniego przepisu do nienależnie pobranych zasiłków chorobowych. Przepis art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej określa w szczególności zasady potrącenia oraz egzekucji, nie wyłącza natomiast stosowania definicji nienależnie pobranych świadczeń, wynikającej z art. 84 ust. 2 u.s.u.s., do nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w tym zasiłków chorobowych.

Wobec ww. prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 października 2014 r. przesądzone zostało, iż I. W. od dnia 1 października 2012 r. świadczyła pracę na rzecz płatnika składek R. Ł. w wymiarze ¼ etatu, z podstawą wymiaru składek w kwocie 450 zł netto. Tym samym nabyła prawo do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za okresy wskazane w zaskarżonej decyzji z podstawą wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego w wysokości 494,51 zł., a świadczenia wypłacone w oparciu o podstawę wymiaru zasiłków przekraczających kwotę 494,51 zł były jej nienależne w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt ustawy systemowej. Nie ulega przy tym wątpliwości, i w świetle ww. prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie, jest to okoliczność przesądzona, iż pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek (R. Ł.) nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Podkreślenia wymaga również, iż sama kwota świadczenia głównego wskazana jako kwota do zwrotu w decyzji z dnia 12 sierpnia 2016 r. nie była przez odwołujące kwestionowana (podczas rozprawy w dniu 6 września 2017 r. pełnomocnik odwołujących wprost wskazał, iż nie kwestionuje wyliczeń organu przedstawionych w piśmie z dnia 27 lipca 2017 r.). Nie sposób przy tym zgodzić się z zarzutem R. Ł., iż od ww. kwoty winna zostać potrącona kwota nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. Prawo ubezpieczeń społecznych co do zasady nie posługuje się instytucją potrącenia (z wyjątkiem przypadków wprost przewidzianych w ustawie, których nie sposób odnieść do niniejszej sprawy), która stanowi instrument z zakresu prawa cywilnego. Jednocześnie, jak wskazał pełnomocnik organu, niewykluczone, że kwestia ewentualnego przesięgowania nadpłaconej kwoty składek na poczet nienależnie wypłaconych zasiłków będzie stanowiła przedmiot uzgodnień między organem rentowym a R. Ł., co jest jednak możliwe dopiero po uprawomocnieniu się zaskarżonych decyzji. W konsekwencji należało uznać, iż decyzja organu w przedmiocie zmiany wysokości zwrotu nienależnie wypłaconego I. W. zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 lutego 2013 r. do dnia 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 20 marca 2013 r. do dnia 18 marca 2014 r., ustalająca ostatecznie kwotę do zwrotu na 35.172,88 zł, odpowiada - w tym zakresie - prawu.

Decyzja organu wymagała natomiast zmiany w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach. Zgodnie z treścią art. 84 ust. 1 ustawy systemowej osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych (na mocy art. 84 ust. 6 także płatnik składek), jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Art. 84 ust. 1 ustawy systemowej odsyła w zakresie wysokości i zasad naliczania odsetek do przepisów prawa cywilnego, a zatem do regulacji zawartych w kodeksie cywilnym. Zasady prawa cywilnego, o jakich mowa w art. 84 ust. 1 ustawy systemowej, to zasady wskazane w art. 481 § 1 i 2 k.c. W myśl wymienionych przepisów w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Określenie terminu powstania opóźnienia osoby zobligowanej do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych musi być przy tym oceniane na gruncie przepisów ubezpieczeniowych. Ustalenie, że wypłacone świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest nienależne, zostaje dokonane dopiero w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez organ rentowy. Dopiero od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji w tym zakresie jej adresat, jeśli zostaje zobowiązany do zwrotu świadczenia, pozostaje w opóźnieniu skutkującym możliwością żądania odsetek. Z datą otrzymania decyzji uzyskuje bowiem wiedzę o tym, że świadczenie jest nienależne (wezwanie do jego zwrotu). Taki pogląd Sądu znajduje poparcie w uzasadnieniach wyroków Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 201/09 LEX nr 585713 i z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie o sygn. akt I UK 154/08, OSNP z 2010 r., nr 11 – 12, poz. 148. Art. 66 ust. 2 ustawy zasiłkowej nie reguluje odrębnie kwestii odsetek wskazując jedynie na ich potrącenie ze świadczeń albo egzekwowanie w trybie egzekucji administracyjnej. A zatem także w przypadku zwrotu świadczeń z ubezpieczenia chorobowego należy odnieść się do regulacji zawartej w art. 84 ust. 1 ustawy systemowej. Przemawia za tym fakt, iż art. 84 ust. 5 ustawy systemowej wyłącza stosowanie art. 84 ust. 2 i 3 ale nie ust. 1 tego przepisu.

Organ nie przedstawił dowodu doręczenia R. Ł. zaskarżonej decyzji z dnia 28 kwietnia 2014 r. Jak wynika z analizy akt rentowych, organ nie dysponuje takim potwierdzeniem, albowiem decyzje są zazwyczaj wysyłane do ubezpieczonych listem zwykłym. W tych warunkach Sąd przyjął, iż R. Ł. otrzymała zaskarżoną decyzję najpóźniej w dniu 16 maja 2014

r., albowiem w tej dacie zostało sporządzone odwołanie, a zatem organ może się zasadnie domagać odsetek od dnia 17 maja 2014 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w sposób wskazany w punkcie I wyroku.

Sąd nie znalazł natomiast podstaw do uwzględnienia stanowiska odwołujących, iż do dnia wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VI U 2069/13 odwołujące pozostawały w usprawiedliwionym przekonaniu o zasadności swojego stanowiska, co winno mieć wpływ na orzeczenie w zakresie odsetek. Nie ulega wątpliwości, iż to na skutek świadomego wprowadzania w błąd organu rentowego (co przesądził Sąd Okręgowy w Szczecinie w ww. sprawie) I. W. uzyskała nienależne świadczenie. W istocie ostatecznie świadczenie nienależne zostało ustalone na kwotę niższą niż pierwotnie, albowiem z kwoty 40.713,82 zł uległo zmniejszeniu do kwoty 35.172,88 zł. Kwota 40.713,82 zł pochłaniała jednak kwotę 35.172,88 zł (ustaloną ostatecznie jako kwota właściwa do zwrotu), a zatem usprawiedliwione przekonanie odwołujących mogło odnosić się jedynie do różnicy między tymi kwotami, a od tej różnicy organ nie domaga się odsetek. Przyjęcie poglądu przeciwnego dawałoby nieuczciwym ubezpieczonym i płatnikom składek - którzy w istocie wyłudniają nienależne im świadczenia, a następnie są wyłączeni z ubezpieczeń społecznych i skarżą to wyłączenie bezskutecznie lub jedynie w części skutecznie - prawo do skorzystania z nienależnych im pieniędzy w taki sam sposób jak z nieoprocentowanej pożyczki, co niewątpliwie nie pozostaje właściwe. W konsekwencji orzeczono jak w punkcie III wyroku oddalając odwołania w pozostałym zakresie.

W pkt II wyroku Sąd umorzył postępowanie w części dotyczącej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 28 kwietnia 2014 r. odmawiającej I. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 lutego 2013 r. do 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20 marca 2013 r. do 18 marca 2014 r. zmienionej decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 12 sierpnia 2016 r. ustalającą, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za okres od 3 lutego 2013 r. do 19 marca 2013 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20 marca 2013 r. do 18 marca 2014 r. stanowi kwota 494,51 zł. Należy bowiem zauważyć, iż zmiana decyzji z dnia 28 kwietnia 2014 r. decyzją z dnia 12 sierpnia 2016 r. ustalającą podstawę wymiaru zasiłków za te same okresy, co objęte decyzją z dnia 28 kwietnia 2014 r., skutkowałą faktycznie przyznaniem I. W. prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w spornym okresie. Sama decyzja z dnia 12 sierpnia 2016 r. nie była przy tym kwestionowana, a zatem zachodziły podstawy do umorzenia postępowania w oparciu o treść art. 477¹³ §1 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie obie strony reprezentowane były przez profesjonalnych pełnomocników. Mając na uwadze, iż odwołująca R. Ł. wygrała proces w części w zakresie odsetek, a także, iż organ rentowy ostatecznie, w oparciu o ww. wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie, ustalił prawo I. W. do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za sporny okres, Sąd na podstawie ww. art. 100 k.p.c., zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania, o czym orzeczono w pkt IV wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...),
2. (...),
3. (...).

9 października 2017 r.